

20 ՓԱՐԱ

20 ՓԱՐԱ

Մանկունի Էփեմար

Ղ-ՆԵՐ-ՆԵՐ ԶԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ՍԵՐԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ՍԵՐԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ՍԵՐԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ՍԵՐԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ

ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ
ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ

Գ. Ն. ԹԵՐԵՐԻՆԻ ԷՎԷԼԷ

ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻՆԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ 9 ՓԱՆՈՍԵԱՅ

ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ ԿԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ
Վիեննայի հոկտ. 3 թարիխի իւլ
խապեր վերաբերեալ կէօրէ, Պոլկա-
րիսթան տալիս միւստիւրիւ օրուս,
պիւր միւստիւրիւս պէրու էվրօրա
բայիթաթարընը տօլաշմադ տա օլան
Մ. Սթօրիօֆ, կէչէն ճուսա կիւնիւ
Վիեննայ կէվիլ տիւր.

Բրէնս Ֆէրտինանտըն հոկտ. 13 ին-
տէ Սօֆիայա ավաթէ էտէճէ յի հոկտ.
6 թարիխի իւլ պիւրիսթան տիւր.

Մօնիթէօրտէ օգուստի տուր.
Պոլկարիսթանտա երէն պազը ա-
տաւարըն բրէնս Ֆէրտինանտ իւլ
միւստիւրիւս ավաթէ էտէճէ պոլուս-
մալարընտա տօլաշմադ տա օլան
Սօֆիայա Ֆէրտինանտ միւստիւրիւս
պիւր Մ. Սթօրիօֆ իւլ սայիւր պազը էչ-
խա թէվիլ օլունմալար տըր.

Պոլկարիսթան չըմէնտֆէրինտէ
վուգուրըն տիւնքիւ նիւստիւրիւս
եալիւ օլունմալար զազա հազ-
գընտաքի սօն մալիւմաթա նէզարէն,
Սօֆիայա 35 քիւլմէթրօ մէսաֆէ-
տէ խաթան չըզան թրէն, եօլու
թրէն օլմալար, անճազ օտուս իւլ
տօլու պիւր զաթար խաթ. Գաթար-
տա պոլուստա չըմէնտֆէր մէմուր-
լարը թէվիլ վէ պիւր խալիւ ամէլէ
տախի մէմուր օլունմալար տըր.

Իշպու զազա իւլմէրինէ 500 մէթ-
րօ գաւառ տէմիւր եօլ թէնէտար
օլմուս տուր. Բօսթա գաթարըն եօլ-
նուլարը մէզքիւր մէսաֆէտէ արա-
պա իւլ կէչիւրիւ տիւր.

ՍՈՒԱՔԻՄ
Էնտէրանտան Պէլթ կազէթաթը
միւստիւրիւս ավաթէ էտէճէ յի
տիւր.

Սուտանլարըն Սուաթիւմէ հիւ-
նուլարըն Ինկիլիթըրտա ճալիպի
տիւր գաթ օլմուս տուր. Մըսըրտա
Ինկիլիթըրտա իշպու Սուաթիւմէ ահ-
վալիւմէ թապի օլունմալարտա, Սուա-
թիւմէ մէսաթիւս, էվրօրա ճալիպի
էնէմիլիէթ տիւր.

Լօրտ Սալիպիւրիւս միւրէվիլիս
էֆթարըն օլան Սթանտարտ կազ-
թաթըն գալիլիս, Օսման Տիգրան-
նըն գօմանտարտա պոլուստա Սու-
տանլար Սուաթիւմէ միւստիւրիւս
նէ ֆէվիլէտէ կալիւթ էթտիլի-
րինտէն, Սուաթիւմէ ինկիլիթըր,
մուգալէմէթ էտէմէտիլիլի հալտէ,
Սէվաթարօլ մուհարէպէսինտէ Բու-
լար կիպի գարայա չէթիլէմէյէճէթ-
լէրինտէն, Պահրը Ահմէթէ տէօթիւ-
լէճէթլէր տիւր. Օսման Տիգրանն թէ-
տարիլիս սէմէրէտար օլմալար
պալաւմըն տըր.

Մըսըր հիւթիւմէթի հուտուտ ճի-
վարընտաքի ասթըրիլի չօլաթմաթա
մէճպուր օլունմալարտա, եէնիտէն
խաթա սէվիլիս հաճէթ գալիլիս
ճազ տըր. Տիգրան թարաֆտան Մը-
սըր ասթըրի, Սաթիւմէ վէ հուտու-
տա սէվիլ օլունմալարտա, Ինկիլիթ-
լէր, Մըսըրտա մուհարէպէսինտէ
սայիլ

Ինկիլիթըր թէմուտէ պէհանէ պու-
լաճալար տըր. Ինկիլիթըր իշ-
պու իշպուր Ալմանիտա չէտիտ մու-
սալալար սէպէպ օլունմալար.
Վիւլթա Սայթիւմէ կազէթաթը Ին-
կիլիթըր Սուտան խաթանտա սէ-
պէպ օլունմալարտա տայիւր պիւր պէնտ
նէշը էթմիլ տիւր. Սահիպի մէզալէ
Աֆրիկա տա սէպէպալար քէսպի
չէօհրէթ էտէն պիւր զաթ տըր.
Սուաթիւմէ ինկիլիթըր միւստիւրիւ
աշիլիլիլիլի Սուտանլար թէրթ
էթմիլ օլունմալարըն չէտիտէն մու-
սալալար էթմիլ տիւր.

Տիգրան թարաֆտան տօլթօր Եոն-
կըր նամ զաթ, Միթէլթիւմէ կազ-
թաթընտա նէշը էթմիլ պիւր վարա-
գաթընտա, միւստիւրիւս Սու-
տանլարտա պիւր օլունմալարըն
զանն իւլ քէնտիլիլի Սուտանլար.
ըն պօլունտուրընտա գուրթա-
րաճազ օլունմալար մուսալիլիլի էտէ-
ճէթլէրիս, վէ վազթը իւլ պու սա-
յէտէ Մէհմէտ Ալի բաշանըն 5000
ասթըր իւլ Սուտանլար զաթ իւլ
նի պէհան էթմիլ տիւր.

Տօլթօր Եոնկըր, 300 նէթըր գա-
տար էվրօրալար միւստիւրիւս ասթ-
րին Սուտան սէվիլիլի թէրթիլի էթ-
միլ իսէ պէ, պու ֆիլիլի տախի չա-
խանը թաթարիլի կէօրիլիլի էթմիլ տիւր.

Պէրլին 11 հոկտ.
Մալթա տա մէվնուտ օլունմալար
պէլան օլունմալար օլան Ալման ֆիլ-
տուստն Չէնկիլիլի կիլիլիլի սա-
յիւր օլան հալալիս եանըն տըր. պու
ֆիլիլի եալիլիլի Բիլիլի գաւառ կիլի-
լիլի տիւր.
Իմթէրաթօր կիլիլի եալիլի Բօմա տա
պէթլիլիլի տիւր.

Ալթինա 11 հոկտ.
Էֆիլիլիլի իւլ Ագրօրիլի կազ-
թաթըն պէլան էտէյօրլար քի, իմ-
թէրաթօր կիլիլի, վէլիլի ահտ Բրէն-
սին վէլիլիլիլի կազթը պուլուն-
մազ իւլթը Ալթինայա կէլիլիլի տիւր.
Սթիլիլիլի քիւլաթըն Չիլիլի կիլ-
իլիլի թալիլի օլունմալար տուր.
Իմալիլի 11 հոկտ.
Հոկտ. ինտէն 10րդ գաւառ Սիւ-
վէյիլի գաւառընտա 93 սէֆիլիլի միւ-
րուր էթմիլ, վէ 150000 ֆրանկ հա-
սըլար վազը օլունմալար տուր.

Տիւնիլի Սիւրիլիլի ԲՈՍՄԱՅԸ
Մըսըրտա թէպալիլի էնէպիլիլի տա-
վալարըն ինկիլիլի քիւլիլիլի Մըսըրիլի
իւլ տիւլիլի միւստիւրիւս թարաֆթըն-
տան թալիլի օլունմալարտա միւ-
րէթէպ օլմազ իւլթը միւստիւրիւս
սահրէմէլիլի պուլունտուրըն մալիլի
տիւր.

Գահրիլիլի հոկտ. 9 թարիլիլի իւլ
քէլիլի օլունմալար պիւր թէլիլիլի
նազարէն, հիւթիլիլի Մըսըրիլի մէզ-

քիւր մահրէմէլիլիլի միւստիւրիւս իւլ
թամպուրընտա հալտէ, թէմուտիլիլի
վէ ումուր ճիւլիլիլի տախի պուլուն-
լարա իհալէ օլունմալար թէթիլիլի
միւստիւրիւս օլարազ տէօլիլիլիլի
պիւր նօթա իրալ էտէճէթ իմիլ.

Բօմա տա հոկտ. 8 թարիլիլի իւլ
եալըլարընտա կէօրէ, իմթէրաթօր
Վիլիլիլի գալիլիլի ինկիլիլի Բօմա տա
պիւլիլի թէտարիլիլի ինկիլիլի օլուն-
մալար. Պիւր չօզ էնէպիլիլի վէ ինկ-
ուսի իւլ Ալմանլար, իմթէրաթօրըն
չէթիլիլի օլարազ վէթիլիլիլի զիլիլի
ֆէթլիլի կէօրմէթ ինկիլիլի Բօմա կէ-
լիլիլի.

Պէրն չէհրինտէն հոկտ. 8 թարիլիլի
իւլ եալըլարընտա կէօրէ, Չուիլիլիլի
եա ճիւլիլիլիլիլիլի Բարիլիլիլի
սէֆիլիլի Մ. Լարտի, ախիլիլի թրան-
տա էնէպիլիլի հազգընտա իմթիլիլի
իւլ օլունմալար թէտալիլիլի տայիլի ճիւլ-
հուրիլիլի մէճիլիլի ազալ իւլ միւրա-
քէթէ էլիլիլի տիւր. Չուիլիլիլի ճիւլ-
հուրիլիլի, թրանտա հիւթիլիլիլիլի
թէպալիլի էնէպիլիլի հազգընտա նէշը
էթմիլիլի գալիլիլիլի մուստիւրիւս
թիւլիլիլի վէ Չուիլիլիլի գա-
նուրընտա էնէպիլիլի մուստիւրիւս
իւլ կազմալար տըր. Եոն հալէ
նազարէն, Չուիլիլիլի մէհաֆիլիլի ին-
միլիլի, սայիլ տիւլիլիլի էնէպիլիլիլի
մէզքիւր գալիլիլիլի հազգընտաքի
էթթար վէ միւստիւրիւս ինկիլիլի
րաք էթմիլ յօր տէմէթ տիւր.

Հոկտ. 9 թարիլիլի իւլ Բարիլիլիլի
եալըլարընտա կէօրէ, թրանտա իմթ-
րալ պահրիլիլիլիլի պիւր զաթ, թը-
րանտա վէ իմթիլիլիլի գուլիլիլի պահ-
րիլիլիլի հազգընտա նէշը էթմիլիլի
պիւր մէզալէտէ իմթիլիլիլի Սթիլիլի
իմանը պիւր թէպարըն իմանը օլմա-
լարըն կիլիլի, Մալթիլիլիլի տախի
Գօրիլիլի վէ Չէպիլիլի գալիլիլի
թրանտա ինկիլիլի պիւր թէհալիլիլի
նօթա օլմալարընտա, վէ Գօրիլիլիլի
Սարտիլիլիլի տա հալ գուլիլիլիլի
պիւր մէզիլ օլունմալարտա պէլան էչ-
լէմիլ տիւր. Մէզքիլիլի մէզալէտէ Պիւ-
թէր իմանընտա պիւր թէրանտէ իմ-
թիլիլիլի իւլ մուգալիլիլի գուրալիլի
լարտա քէսպը չէօհրէթ էլիլիլի օլ-
լան Աֆրիկա չըմալիլիլի ինկիլիլի թը-
րանտա իւրալիլիլի պահրիլիլիլի
ալընմալար թալիլիլի օլունմալար Պիւր
մուհարէպէ զուհուր էտէթ իւլ, թը-
րանտա տօնանմալարտա տէրիլիլի թէ-
արուլալիլի իւլ իւրալ էթմիլ իւլ
մու մէզքիլիլի մէզալէտէ կէօրմէթիլ-
իլիլի.

Կէչէն սէնէ զարֆընտա Ալմանիա-
տան մէմալիլիլիլի միւստիւրիւս էնէ-
թէթ էտէնէլիլիլի մըզալար 7477 նու-
ֆուստան իւլարէթ օլունմալար, պու սէ-
նէ զարֆընտա իսէ 71394 նուֆուստա
պալիլիլի օլունմալար տուր.

Բէթէրապուրիլիլի հոկտ. 8 թարիլիլի
իւլ եալըլարընտա կէօրէ, նօլուն-

թի կազէթաթըն 87 նօլ, 13 թարիլիլի
իւլ իւլ նէշը էթմիլ օլունմալար իւլ
դըթա թէսալիլի նօթա տա, Ին-
կիլիլիլիլի վէ իմթիլիլի տէօլիլիլի
րինիլի Ալմանլար վէ Ալմանիա իւլ
միւստիւրիւս թրանտա ալէյիլիլի
մուհարէպէ էթմէթ իւլթէ ազալ իմթ-
թիլիլի էթմիլիլիլի իւլարալ օլուն-
տուրընտա եալըլար.

Բօմա տա հոկտ. 8 թարիլիլի իւլ
եալըլարընտա կէօրէ, մէպուստիւրիւս
Արալիլի նամ զաթընտա նալիլիլի նէշը
օլունմալար կալիլի կազէթաթա նէշը էթ-
միլ օլունմալար զալիլիլի ճալիլիլի միւ-
թալէտա պիւր պէնտտէ տէմիլ տիւր քի,
Թրանտա իւլ իմթիլիլի արալիլիլի պիւր
մուհարէպէ վուգուրընտա բէթ մուհալ-
գալ տըր. Թրանտա չըմուտէն էնէթ
Ալի տալարընտա վէ հէթ Բէն նէհ-
րինտէ մուհարէպէ էթմէթիլիլի քէն-
տիլիլիլի ալըլարընտա Պու հալտէ,
Իմթիլիլի ինկիլիլի ֆէնտալ չու տըր քի,
հիւթիլիլիլի միւստիւրիւս ինկիլիլի
թէթիլիլիլի զալիլիլի օլունմալարըն զէ-
մանտէ քէնտիլիլի մալիլիլի օլունմալ-
արը. ինկիլիլի միւստիւրիւս մէթիլիլի
ասթըրի թէճիլիլի էթմէլիլի.

ԻՐԻ ԻՄԹԵՐԻՍԹՐԱՐԸ ՄԻՒԼԱՐԻՍԸ
Տէլիլի Գրօնիլի կազէթաթըն մէզքիլիլի
միւստիւրիւս հազգընտա պէնտալիլիլի
իւլ նէշը իմթիլիլի տիւր.

Ալմանիա իմթէրաթօրըն Վիեննա տա
իմթիլիլիլի մալիլիլիլի իւլ գա-
պուլ օլունմալար տուր.

Էվրօրա վալաթընտա պուլունտա
տէօլիլիլիլի, պիւր զէման մուհարէ-
պէ ինկիլիլի ազալ իմթիլիլիլի էտէրըն
իւլ. Ալմանիա ինկիլիլի իմթէրաթօ-
րըն իսէ, սուլ ու սալալ թարաֆտա-
լըն տըր.

Ալմանիա իւլ Ալմանիա մուստիւրիւս
ֆալաթընտա տօնանմալարտա սուլըն վէ
խախտա տա հալ տօլունտա միւստիւրիւս
քէիլիլի հալըրէնտա տէվալիլիլի կիւ-
ղէլ թէթիլիլիլի տըր.

Միւստիւրիւս հալըրէնտա նէ գա-
տար տէվալ էտէճէ յի պիլիլիլիլի գի-
սէ տէ, չիմթիլիլի պուլունտա տէվա-
լընտա պալիլիլի պիւր չէյ իմթիլիլի օլ-
ունմալարտա. պու տալիլի Ալմանիա
վէ Ալմանիա վէ իմթիլիլի տէօլիլիլի-
լիլիլի իմթիլիլիլի իւլ թէթիլիլի օլ-
ունմալար տըր.

Թրանտա հալը իւլ իւրալիլիլի տալար տըր.
Բուսիա թէպիլիլիլի պուլունտա
եթ. ֆալաթ էվրօրալիլի վալաթըն-
տա օլան տէօլիլիլիլիլի մուհալիլիլի
զալիլիլի տօնանմալարտա մէվնուտ օլ-
ունմալար, Բուսիա իւլ Թրանտա պիւր
չէյէ մուստիւրիւս օլունմալարտա
տըր.

Իմթէրաթօր Վիլիլիլի թալիլիլի օլ-
ունմալար պէրու, պէրու, բէթիլիլիլի
մանընտա թանգիլիլի օլունմալար իմթիլիլի
ֆալ ինկիլիլիլի օլարազ. հիւլ պիւր
հալտէ պուլունմալար տըր.

Ինկիլիլիլի տէօլիլիլիլի, գալիլիլիլի
նէտանտա օլան բրէնտիլիլիլի մէմու-
րիլիլիլի սիլիլիլիլի թէվիլիլի էթմէթ
ատէթիլիլի օլունմալարտա, բրէնտա

նոր դէմ տրտնջէ։ Այսպիսի այլանշաններ կարծիքի մը վրայ շատ ծիծաղելիէն ետեւ՝ կը հարցուն։ Դժէ, այդ երկու հարիւր միլիոն մարդիկը աշխարհակա՛ն են միայն թէ կրօնական։

Գնա՛ սիրելի ընթերցող, եթէ կաւորութիւն ունիս, ճամբորդութիւն մը ըրէ Դաղդիայի, Խտալիայի, Գերմանիայի մէջ. պատմէ այն երկրի ժողովրդոցը թէ Արեւելքի մէջ խեղճ հին ազգ մը կայ, որ մէկու մը գէշութիւն ըրած չունի, որ մէկու մը ծանր խօսք չըսեր (թէ որ իր համբերութիւնը չի հատցունեն), որ մէկու մը հետ չկռուիր, որ իր ազգարջանիւք վատարկածը խնայողութեամբ կ'ուտէ երեսին քրտինքովը սրտին ծարաւը անտրտուն կ'անցունէ, եւ բարոյապէս իրեն մի միայն միջոցաբերութիւն մնացեր է իր Քրիստոնէական ինքնութիւնը, զորն որ ամբիւծ պահէն եւ կը պահէ այնպիսի պարագաներու մէջ, ուր շատ ազգեր ընկճեալ կ'ուրան։ Այս բարեպաշտ ազգը Պապին իշխանութիւնը չուզեր ընդունիլ վասն զի իրեն նախատինք կը սեպէ անանկ զեղծ իշխանութեան մը հպատակիլը։ Եւ գիտէ՛ որ եթէ անոր հնազանդի, իր նախնիքներէն մնացած ազգային աւանդութիւնները եւ սովորութիւնները բոլորովին պիտի կորսնցունէ, Հարցուր անոնց, թէ ասանկ անմեղ ու անտերունջ ազգ մը նախատել եւ հերետիկոս կոչել կը վայել՝ մի իր պատիւը ճանչցող մէկու մը։

Եթէ նոյն երկրի աշխարհական ժողովրդոց մէջ երկու հազար հոգի ելլայ, որ «այո» ըսէ, ես ալ պապական կ'ըլլամ։ Այսպիսի զոռելի խօսքը միջոցաբար պէս միջնաւոր կրօնաւորները միայն կը յանդգնին ըսելու։ Բայց գոհութիւն Աստուծոյ որ անոնց թիւն ալ Եւրոպայի լուսաւորեալ քաղաքներուն մէջ շատ քիչ է, եթէ Միջիթարեանք անցեալ դարերուն մէկուն մէջ գտնուած ըլլային, իրենց վարմունքը եւ պապականութիւնը շատ մեծ պատիւ եւ փառք կը բերէր իրենց եւ կարելի է իրենց մէջէն մէկ քանին ալ մինչեւ հաւատաքննչաց գլուխ (չէ՞ տըլէն-քիդիսոն) եւ Յիսուսեանց խաւարասէր բանակին զօրապետ (ժէնէռալ) ըլլալու սրբազան աստիճանին կը հասնէին։ Այս դարս իրենց համար չէ վասն զի բոլոր աշխարհք իրենց քարոզած գաղափարներուն դէմ եւ թշնամի է։

Եւրոպա լրագիրը այս երկու հարիւր միլիոնը ուսկէ՞ց հաներ է չեմ գիտեր։ Վիեննա 1880ին տպուած բնական եւ ուսումնական աշխարհագրութեան մէջ կը տեսնենք թէ՛ (երես 168) «ուղղափառ կրօնը» միայն հարիւր քառասուն միլիոն հոգիէ բաղկացեալ է։

Վաթսուն միլիոն սուտ գրեւ կ'ըլլայ միով Եւրոպա լրագիր։

Կ'երևի թէ Միջիթարեանք իրենց գիրքերը իրենք անգամ չեն կարդար, եւ կարելի է շատ անգամ իրաւունք ալ ունենան։ Բայց ինչ եւ իցէ, այս վաթսուն միլիոնի տպագրութեան փոքրիկ սխալը մենք չտկնելով կ'ըսենք թէ՛ աս հարիւր քառասուն միլիոնին կէսէն աւելին կին եւ մանկտի ըլլալով, անոնց ներքին համոզումը չնչին բան մըն է քաղաքական եւ կրօնական խնդիրներու մէջ։ Շիտակը զուրցեմ, հարիւր քառասուն միլիոնին կէսին՝ եօթանասուն միլիոնին վրայ ալ շատ կասկած ունիմ։ Վասն զի զաղղիացի ազգին կէսէն շատ ան-

ուամբ միայն պապական եւ իրօք յոյժ թշնամի են Պապին եւ անոր արքանականներուն։

Եւրոպա լրագիրը կը փափաքի, որ «գաղիցիներուն մէջ ա՛յն վարդապետելու ազատութենէն չզրկուին, զո՛րքն որ իրենց կրօնակիցները ամեն քաղաքականացեալ ազգաց մէջ կը վայելն»։

Այս շատ գիւրդին եւ լաւ բաղձանք է, վասն զի ամեն օրինաւոր ազատութեան մենք ալ կողմակից ենք։ Բայց կը դարմանանք թէ ինչպէս նոյն լրագրին խմբագիրները ազատութիւն ու համոզումն բառերը իրենց բերանը կ'առնեն։

Միջիթ պապական կրօնքը կը թողու որ ուրիշ կրօնքները իր տիրած երկիրներուն մէջ ազատաբար վարդապետեն։ Միջիթ այնպէս կը կարծեն թէ Հայոց ազգը չլսե՛ր, չկարդա՛ր գերմանացի, անգղիացի քարոզչաց Հռոմայ, Աստուծոյ եւ թուականայի երկիրներէն բռնի հալածուելը։

Միջիթ չե՛նք մի գիտեր մէկ քանի ամիս առաջ Ֆրանկոնիայի մէջ խեղճ Մատիայի ընտանիքին բանտարկուիլը միայն բողոքականութիւն ցուցնելուն համար։

Միջիթ զմեզ խո՛ւլ կը կարծեն որ չպիտի լսենք մեծանուն Լորտ Բուսէլ Սնգղիոյ տէրութեան պաշտօնէն հրապարակաւ ըսած ճառը եւ թողականայի տէրութեան անարժան վարմունքին դէմ իր ձեռքովը գրած ազատաշունչ նամակը։

Եթէ Վիեննայի միաբանութիւնը անդադար առաքելութեան ետեւէ ըլլալու պատճառաւ ժամանակ չունի պապական տէրութեանց ըրած մարտիրոսութիւնները կարդալու, յանցանքը մերը չէ, այլ իրենց տարապայման շերմեանդութեանն է։

Որքան որ ուշով կարդայ մարդ Եւրոպա լրագրին յօդուածը, այնքան ազէկ կ'իմանայ թէ ինչ չար ոգւով գրուած է այն։

»Ս. Պետրոսի գերագոյն հովուապետութեան յանձնուած է, կրէս, «բաժնետէս ազգայնութիւնները «բարձրագոյն միութեան մը ամփոփել»։ Բայց չըսեր թէ ե՛րբ յանձնուեցաւ եւ թէ միութիւնը ե՛րբ պիտի ըլլայ։ Եթէ յիշուի Քրիստոս մարդկային ազգին միութիւնը պապութեան յանձնից, պատմութիւնը յայտնապէս մեզի կը ցուցնէ թէ անոնք այս ազնիւ գաղափարին հակառակը ըրին, վասն զի Պապերուն յանցանքովը նախ քրիստոնէութիւնը երկուքի բաժնուեցաւ Արեւելեան եւ Արեւմտեան Եկեղեցի ըսուելով (1377)։ Եւ այս երկու ճիւղերը այսօր քան դարերէ ի վեր փոխանակ սէր ու միաբանութիւն ցուցունելու, այնքան աստիճանով եւ ոխով լցան, որ այսօրուան օրս յոյն աշխարհիկները կաթոլիկէն աւելի կը սիրէ։

Միջիթ Վիեննայի միաբանութեան ակա՛նջը տակաւին չե՞ հաճած Յոյն ազգին աս վաղեմի խօսքը։ «Քուրմին քիւլա՛նք քան թէ Պապին խոյրը»։

Արեւելեան Եկեղեցին ալ մանաւանդ յունացը, մարդկային միութեան կը փափաքի իր կողմէն։ Եւ իր քարոզիչները եւ քահանայները միշտ կը պատմեն իրենց ժողովրդեան որ օր մը բոլոր երկրիս վրայ գտնուած մարդիկ դաւանանքով յոյն պիտի ըլլան։

Արդ՝ մարդկութեան միութիւնը կատարուի նէ՛ պապադաւա՛ն պիտի

ըլլայ արդեօք թէ յունադաւան եւ թէ մարդ մը կ'ըլլէ ու ըսէ թէ ոչ մէկը եւ ոչ մէկայլ։ այնչափ յոնցաւոր է մի արդեօք որ զինքը հերետիկոս եւ հերձուածող կը կոչէ Վիեննայի միաբանութիւնը։ ո՛վ սոսկալի յանցանք։ Այսպէս երթալու ըլլայ նէ, կարելի է որ յոյն ալ զմեզ անաստուած անուանէ։ Վասն զի երկուքին առջեւն ալ հերետիկոս չենք կրնար ըլլալ, ինչու որ այն ատենը յոյն եւ հռոմէականք մի սիրտ եւ մի հաւատ կըլլան։ Բայց այս կողմէն վախ չկայ։ «Քուրմին քիւլա՛նք քան թէ Պապին խոյրը» կը պօռայ յոյն, եթէ մենք հերետիկոս ենք, յոյնք՝ որ նախապատիւ կը համարին զՔուրմը հռոմէականներէ, ինչ անուն ունին արդեօք։

(ՏԵՂ-Գ)

ՃԵՎԷՐԻ ԶԱՊԻՐԱԹ

Պիւ խառնուուն տօղորուղունա, հազըգաթ տէնիլիւր իտուկի տէրքերա, իսէտէ, օլ տօղորուղուն պուլունմաւսը՝ նէ եւ միւթեվազ գըփ տըր, իշթէ մուճիպի տիգդաթ օլաննօզթա պուրտը տըր։

Չիւնքի, խային վէ խաղիս ատէմէր, հազըգաթա թագլիտ իթմէր լիքտէն, իտէպիլտիքէրի իսթիֆատէ-հի, պաշգա հիչ պիւր չէյտէն իտէմէզ օլտուղլարրտան, պու ալէմտէ, հազըգաթն թագլիտի գատար հէման հիչ պիւր թագլիտ եօզ տուր, վէ պիւնաէն ալէյ, պու գատար պլն թագլիտէր իշինտէն, ասը հազըգաթը պուլունպաթ թէֆրիդ իտէպիլմէր, նէ՝ գատար միւշքիլ պիւր տէրտ օլուր։

Պիւ չէհին հազըգաթնը պուլմագ իշին, պաշլըճա չու զիլրտէ պէնան օլունան ճիհէթլէրէ հասըր տիգդաթ օլունմալը տըր։

Ա. Օլ չէհին սապիթ վէ պազը օլմասը։

Բ. Բէյֆիլիէթ վէ մահիլիէթի միւշահատէ օլունմասը։

Գ. Գէլամ իլէ էֆալու հարէքէթլն պիւր պիւրնէ մուվաթը, վէ սըտոգ ու խալիսէթէ միւլթէնի պուլունմասը։

Հազըգաթ տէնիլէն չէհի, պալէատէ չիլիլէն տայիլէ իտիքիլտէ պուլունպալմէրիք իշթիմալտէն տէկիլ իքէն, մէզքիւր տայիլէն իտիքիլտէ օլարագ, հազըգաթ տէնիլ եւ թողուրուն խուսուսլար, օլ գատար չօզ, վէ օլ գատարտա միւթէնէվիլ տիւր քի, զայիլ հազըգը օլան չէյլէր արասընտա, հազըգաթ տէնիլէն օլ իւլիլ մէլիլիէթ, պիւթիւն պիւթիւն զայիլ օլմուշ կիպի տիւր տէր իտէք, միւլպալագա տէկիլ տիւր։

Լաքին, էզլէ տէկիլ տիւր. ալթուն մատէնի, հէր նէ գատար, քինէլէր վէ լալալար իլէ սէթը օլունմուշտա օլսա, ֆօթա անլէրի տէրագալ հալլ իտիպ, ազըգաթ ճէվէրի զահիլէ չըգաճաղը կիպի, հազըգաթ տալիլ, հէր նէ գատար բէրտէյի սէթը ալթընա ալթնա, վէ նէ՝ գատար պալէատէ չիլիլէն տայիլէ տալիլիլտէ տիւր կիպի թամնի գըլընսա, վէ նէ տէրէճէ սայ ու իլ տալար իլէ, մասնու թագլիտ լէր, ասըլլար թարգընտա իտըրալ վէ իրտիսէ իտիլմէքտէ պուլունտա, էլ պէթթէ պիւր կիւն օլմալ իտէ տիլէր կիւն, պիւր ազըլ ֆօթաթընտան կէչիպ հալլ օլունարագ, ճէվէրի հազըգաթն, քէնտիլիլի կէօթթէրէճէկիլտէ չէք վէ չիւրհէ եօզ տուր։

Անըն իշին, մէսճէլի մէշհուր օլարագ տէնիլ քի, իւրըսըլըն չալըլ եւ իթսընա գատար հանար՝ տէյի։ Պազը ու մուլուն պալիլէթլնէ բէր-

տէ չէքէն, եալստ, պիւր հիւթմէթ վէ պիւր սէպէպէ մէպնի, թագլիտէրի, ասըլ եէրիլէ գապուլ իտիլէն, թագլիտէրտէ պուլունտը, լաքին, նիլէնէ՝ տէք... պաղաղը եօզ տուր հա... պիլմիլ օլունալ. արանսըլ չիլի պօրա, վէ նալէհան պիւր վագաա, վէ զաֆիլ պիւր մուլալիֆ իւլիկար, վէ պիւր զայիլ միւսանիտ հալա, թէքնէսինիլ տօլու տիլիլն սէֆէր իթտիլէն եէլէքնէլէրինի բարէ բարչա իտէքէք, բէրտէյի սէթը ալթընտա օլան ճէվէրի հազըգաթ մէյտանէ չըգաղըլ, վէ չէմ կիպի բարչաճաղընտա թէրէտալու օլունմալ։

Պուսու պիւր միտալ իլէ իսպաթ իտէլիմ միւլղա Մէճմուպի Հալաթի նամ դազէթա մուհարրիլի մէրհում վարդանեան բաշա, Ագապի Տուտու հիքեանէսինտէն, Պօպօղալ պիւր տէմ իրտալէսինտէն թուլտա, թօրալ Շէյթան հիքեանէսի թէրէմէսի, նարօլէն թարիլի, վէ թէլէկրաֆ իւսալէսի, վէ սայիլ պուլնարա միւմա-սիլ պիւր թագըմ տար, վէտէ դազէթալ իլէ միլլէթիմիլտէն ալ բարալար ալմալը. վագաա իլմիլնէ, գալէմիլնէ պիւր տիլէճէկիլմիլ եօզ տուր։ Վէ թիւրքէն քիլմալէթլն, միլլէթիմիլ իշինտէ բէք գըսա պուլունտուղու պիւր վագըլթա, խայլիլնէ իւրտէթլէր վէ հիմմէթլէր իթմիլ տիւր։

Լաքին, հէր պիւր էսէրի, էլտէն էլէ ըսըճալ իթմէք կիպի գաղըլլան պուլալթըն, պիլթէ մուճիպի անդարաթ պիւր հալի վար իտիլ իսէ, օտա, Գաթիլթ մէզէպիլնալ պուլունմասը, վէ հէմտէ, էնկիլիւր Գաթիլիլ օլմասը իտի. մալիւմեա, էնկիլիւր Գաթիլթլէրի Լատիլմալ, եանի, Գաթիլթլէրի չիֆթէ գալթուլմալու տուր։

Պ. ԼԵՂՃԵԱՆ

(ՏԵՂ-Գ)

Մա թէէսիլիֆի աղիմ իլմիտտէն չու աթիտէքի մէքթուպու ալմըլըլ տըր։

ԻՋՆԻՄԻՏՏԷՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Միւլէլիֆ, Տիւն կիճէ Արմալ վանքընը վանահայրը Գիւր. Խորէն Սրբազան թաւրաֆընտան միւթէսարքըմըլա վէ Պէլէտլիլէ թագլիպի տօզթօր Գ. էֆէնտի ճէրահեանա վարիտ օլան մէքթուպտան անշալըլտըլնա նէգարէն, էվէլէթի կիւն, եանի սալը կիւնիւ սաաթ տէօրլտէ, խանէնիլ պիւրնտէն աթէշ գուհուր իտէքէք, աղջամըն 11 պուլունտու գատար տէվաթիթ միշ վէ տիւնփապազ սաաթ Յոտէ վիճակըմըն առաջնորդու Գիւր. Ստիփաննոս Սրբազան Արքիպիսկոպոս իլէ Իտարէ մէճիլիլ աղայի քիւրաթընտան թիֆաթլու հաճի Գաթիլտէ Գ. Թ. Գաթարիան, վէ թիֆաթլու տօզ. Գ. էֆ. ճէրահեան պիւրլէքտէ օլարագ, Արմալա աղիլմէթ իթտիլէր, վէ իլմիտ Պէլէտլիլէ բէյլիլ իլլէթլու Խամայիլ պէյ տալիլ սէրիկան Պէլէտիլէ չալուլու մալիսուսի իլէ, 300 գըլիէ նաւը աղիլ հարիլ զէտէկեանէ կէօնտէրաի, Պու կիւն սաաթ տէօրլթ բատտէլէրնտէ Արմալտան Ատաբաղար թարիլիլ իլէ Պէլէտիլէյէ կէլէն թէլէկրաֆը մալիսուտէն անշալըլարըլնա նաղարէն, 260 խանէյի միւթէճալուլ օլան գարիլէնիլ 131 խանէ իլէ վանքըն Սիլիլի-Հիսար թագլիլ օլունան թագլիլ անա միւթթալը պուլունտան ուսումնարան քեւմիլէն միւհիլէրէզ օլմալար տըր, համալ օլունա նուֆուսա աղա զայիլաթ եօզ տուր. քիլիսէմիլլին թուլումպալը վէ

պիր գալ նեֆէր թուումպաճը պու-
կիւն պարկիր արապաճը իլէ մահէլի
հարիւրէ կիթտիլէր. Իշիթտիլիմիլէ
նազարէն, Իզմիտ Պէլէտիլէ ըէյիտի իզ-
դէթու Իսմայիլ պէյ, Ատաբազար
Պէլէտիլէ ըէյիտի ըիֆաթու Ստեփան
էֆէնտիլէ պա թէլէկրաֆ, Արմաշ
սէրեան իրմէք Եէթիլտիլիլմէսինէ
տայիր Եթիտէն էմր վիրմիշ տիր:

29 սեպտ, 1888

... Խմբագիր,

Անցեալ աւուր 26ր 6076 թիւ լը-
րագրոյն մէջ Արժ. Հ. Սահակ վար-
դապետի նկատմամբ մի քանի ճիշ-
վիթներու ցաւած սրտով կարկատած
բանն կարգալով՝ կը գրեմ ի պատաս-
խանի. Փափաքելով տեսնել զայս 26ր
Ազնուութեան լրագրոյն մէջ:

Եթէ մարդկային սիրտն այդ աս-
տիճան կը ցածնայ մինչեւ իւր ըսա-
ծըն եւ ըրածն ըսելիքն եւ ընելիքն
չիմանար, այլ ինչպէս մեք զայդ Բոր-
անուամբ կամ Բաւաճի մակդրով սահ-
մանել կարողանամք: Ահա այդ է զոր
քանի մ'օր յառաջ Մանգումէի 6076
թուոյն մէջ (Սեպտ. 13/25) կար-
դացի Արժ. Հ. Սահակ նազարէթեան
վարդապետի նկատմամբ մի քանի
ճիշվիթներու բան, կամ լաւ եւս ոչ
բանաւորներն:

Արժ. Հ. Սահակ վարդապետ, Վե-
նետկոյ Միթիթարեան միաբանութեան
անգամ, ի տղայ տիոց սընեալ եւ ուս-
եալ անդէն, մանաւանդ թէ ծնեալ
իսկ եւ զՄիթիթարայ զուտ հոգին ժը-
ծած եւ չնման ի Վենետիկ, մարդ-
եալ յուսմունս եւ ի գիտութիւնս,
զանձն սիրելի ընծայեալ միաբանու-
թեան, կրկին տարիներ ի Մուրատ-
Ռափայէլ վարժարանի եւ ի վանս ու-
սուցչութեան պաշտօն վարելէ յե-
տոյ՝ սիրելի եւ յարգելի իւր բոլոր
աշակերտաց լինելով մինչեւ ցվերին
վայրկեան հրաժեշտին, զոր միաբա-
նութեան որոշմամբ ի Տրապիզոն ու-
ղեւորելու պահուն մատուցեալ եւ ճըմ-
լեց իւր աշակերտաց սիրտն, անցած
է յիւր ծննդավայրն, յայցելութիւն
իւր ազգատոհմին, որ դարեւրէ ի վեր
անդ գտնուելով շատ իսկ հասարա-
կութեան մանաւանդ Գաթիկոյից:

Երկու տարի Տրապիզոնի մէջ ի Մը-
խիթարեան վարժարանի անբուն եւ
անդանգաւ զտու եւ զգիշեր աշխա-
տած է անխառն հոգեւով իւր աշա-
կերտաց վրայ որք 150ի կը հասնէին
զարմացունելով զբաղաւն եւ ամե-
նուն սիրտն գրաւելով յինքն, ըստ
կարելոյն ծառայելով նաեւ ի հոգե-
ւոր եւ յեկեղեցական պաշտամունս,
որով առաւել եւս քանի մի հակա-
ռակորդ ընտանեաց սէրն եւ համա-
կրուծն հաստատած է Միթիթարեանց
վրայ: Ընդհանուր քննութիւնքն ա-
ւարտելով կը մեկնի ի Տրապիզոն,
զայակերտս համայն եւ զբարձրագոյն
ընտանիս եւ զբարեկամ տիրեցու-
նելով:

Ըստ իւր եռանդուն բնութեան
պիտոյից եւ ուսումնական ծանր եւ
անձնանուէր աշխատութեանց պա-
հանջման իւրաքանչիւր տարի հան-
գըտեան ժամանակ սովորութիւն
ըրած էր իրեն ճանապարհորդել եւ
փոքր մի սփոփել. եւ ինչպէս անց-
եալ տարի ի Սամսոն, ի Մարզուան,
յԱմասիս, յԻնչպոլիս, եւլն. ճանա-
պարհորդած՝ եւ ապա ի Գ. Պոլիս ե-
կած եւ անտի վերստին ի Տրապիզոն
դարձած էր՝ այնպէս եւ այս տարի
հանգստեան ժամանակ ի Պաթումհը-
բաւիլիալ լինելով՝ կ'երթայ Գաթու-

իկաց պատրիարքարանն եւ իւր միտ-
քըն յայտնելով ամսօրեայ ժամանա-
կի համար եւ եթ անցալոր մի կու-
ղէ, նորա աշխարհիկ հանդերձեւ եր-
թաւն կը հրամայեն ըստ ստիպման
օրինակներ բերելով ամիս մ'առաջ
Մ. . . վարդապետին եւ այլոց աշ-
խարհիկ ձեւով եւ ածելալ մօրուոր
անդ մտնելն, կը հաւանի եւ մի Օս-
մանեան ոսկի (ոչ ֆրանսական) կը
վճարէ, « ամիս մի յետոյ կը տես-
նուինք » բառերն արտասանելով եւ
ողջունել: Պաթումէն կը դառնայ ա-
միս մի յետոյ ի Գ. Պոլիս, այցելելով
ի Տրապիզոն, ի Սամսոն, եւլն. կ'եր-
թայ իւր դաւուստն կը յայտնէ ի Գա-
թուիկաց պատրիարքարանն. եւ ե-
րեք չարաթ' անցած՝ ըստ իւր եր-
արժամանակեայ եւ ի տղայ տիոց
հաճութեանն եւ ըլձից, այլեւս ժա-
մանակն ժամանակն պատշաճ համա-
րելով Հայաստանեայց Ս. եւ Առա-
քելական Եկեղեցւոյն եւ իւր մօր ժո-
ցըն կը վերադառնայ լրացունելով հա-
մարէն միաբանից սիրտն ի լուր այսր
բանի. Փափուկ գրութեամբ եւ փափ-
կագոյն եւս օրտիւ հրաժարական մի
կուղղէ ի Վենետիկ առ Ս. Առաջնոր-
դըն եւ առ ուխտն Միթիթարայ:

Նոր իղձ մի չէր Արժ. Նազարէթ-
եան վարդապետին առ իւր ազգու-
թեանն եւ առ Ս. Եկեղեցին ունե-
ցած ցանկութիւնն. ի Վենետիկ գտ-
նուած ժամանակն մինչդեռ եւս տը-
ղայ հասակաւ կուլայր եւ դառնա-
պէս կուլայր իւր սեպհական մայրն
ու եկեղեցին, ուստի զանձն բաժան-
եալ եւ անյատեալ կը տեսնէր առ
ժամն. եւ այնքան բուռն էր յինք-
եան այս ցանկութիւնն մինչեւ բա-
զումը ի միաբանից եւ Ս. Առաջնոր-
դըն իսկ Ուխտին յայտնապէս կըսէին
նմա՝ թէ « կը ցաւիմ » Հ. Սահակ, օր
մի Լուսաւորչական պիտի լինիս,
կարծեմ, դու: Այսպէս եւ անց-
եալ տարի Ս. Առաջնորդն Միթիթար-
եանց մինչ ի Տրապիզոն կը գտնուէր՝
լսելով նոյն Հօր եւ տեղւոյն Հայ Ս.
Եպիսկոպոսին եւ Հայ Ժողովրդեան
միջի սէրն եւ սերտ մտերմութիւնն՝
նոյն բանն կրկնէր առ նա,

Վերոյիշեալ Հօր հրապառ եռանդն
եւ պարզ հոգին, ազնուութիւնն,
անձնուրաց սիրտն եւ ուսումնակա-
նութիւնն իմանալու համար՝ շատ իսկ
է իւր բարեկամաց կամ աշակերտաց
միոյն հետ սակաւ մի խօսիլն, եւ որք
բարեբաղդաբար պակաս չեն գրելթէ
ամեն ուրեք Սրտի մաքրութիւնն եւ
ազնուութիւնն իւր գիմաց վրայ կը
փայլի. չտեսնողք անգամ փափաք
յայտնած են, եւ որոյ հետ բարե-
բաղդութիւն ունեցած է տեսնուե-
լու ցաւօք բաժնուած են իրմէ, բա-
րեկամական սերտ կապանօք կ'փկեալ,
յորոց սակի յիշեմ խնդրոյս մէջ կա-
րեւորն Մէճմուլայի խմբագիրն Թօլա-
եան էֆէնտի:

Կարեւոր համարեմ յիշել աստէն
որ Արժ. Սահակ վարդապետի առ
Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցին յարե-
լու նպատակն երբ երկու օր առաջ
կը լսուի ի Սազըզ Աղաճի Մայր եկե-
ղեցի Գաթուիկաց, տազնապ մի եւ
չփոթութիւն կը յուզի ի Պատրիար-
քարանին. կոնդակին հաղարաւոր
պատասխանիք զիրենք այսքան չէր
տազնապած, վերջին եւ Դիւն-յոր-
ւն շնոյ եւ Գոյ ազգու պապասխա-
նին կ'ընդունէին:

Այսչափս իբրեւ պարտք իմ իշխ-
համարելով՝ կը փութամ ամենայն եր-
կուղանութեամբ հասարակութեանս
մատուցանել զայս փաքիկ ծանօթու-
թիւն. իսկ եթէ երբեք հարկ ըլլայ

չաղակրատ գրախօսութեանց տակա-
ւին պատասխանել՝ եւ զայդ սիրով
յանձն կ'առնում, դժբաղդաբար ի
Ֆիաս ճիզուիթութեան:

ԵԱՆՈՐՏՆ

1888 սեպտ. 25 Ատաբազար

ՆԱԽԱՊԱՏԱՐԱՅԱԿԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐԻ
ԹՈՒՍԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
(Մտաւոր եւ գրաւոր)

Աշխատասիրեաց

Ե. Գ. ՓԱՆԱԳԱՇԵԱՆ

Գ. Տպագրութիւն

Մանկավարժական նոր եւ գիւրու-
սոյց մեթոտով պատրաստուած, եւ
բազմաթիւ մանկական պարզ եւ գործ-
նական խնդիրներով ճոխացած:

Գին 3 դրուշ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐԻ
ԹՈՒՍԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

Աշխատասիրեալ

Ի Ե. Գ. ՓԱՆԱԳԱՇԵԱՆԷ

ՄԱՍՆ Բ.

Մանկավարժական նոր եւ գիւրուսոյց
եւ պարզ եւ գիւրեմբանելի ապագուցու-
թեամբ կը խօսի ընդարձակ հետեւեալ
նիւթոց վրայ:

Չափք, կշիռք եւ դրամք. — Տասնոր-
դական կոտորակք. — Յաշիկութիւնք
թուոց. — Հասարակ կոտորակք. — Թուոց
քիւյ հին եւ նոր շափուց եւ Կշիռ-
քաղապարութիւնք. — Թուոցքիւյ հին եւ
նոր շափուց եւ կշիռք գիշերուց բաղա-
տութիւնք. — Իւրաքանչիւր դասի վրայ
հրահանգք եւ գործնական խնդիրք, ընդ
ամենը իբր 500. — Չանազան ցուցակ-
ներ, եւ այլն, եւ այլն:

Գին 8 դրուշ:

ԴԼԱՆ

Սապազ Մամուլուն սահիպ իմթիւնազը
Այվազեան էֆէնտի, Գալաթատա Բէնչ-
էնպիհ. ազարնետա, Իբսի խանըտան
պիր մաղազա քիւշատիլէ, Նէֆիս Գէյթու
եաղը, վէ Էյիզ Զարապ, վէ մաստիգա
վէ էն պէս ճինստիլտէ սապուլն, վէ
քէպիլք էնվայի Նէֆիս Գօնեազար, վէ
Հաթթա Ժօրթ Սարամօն Գօնեաղը տախի
կէթիթմէքաթ պուլունտուղունտան,
մէմուլն օլմալարնը արզու իտէն զաթթա
րըն թէշիթիլէր իիթար վէ տալթթ
օլունուր:

Պողչա ատարնտան պիր սէնէլիքտէն
Եիկիլիմի սէնէլիկէ գատար էսկի Զարապ-
լար իլէ, Գըպըսըն տախի Գումանտարիա
Թէմիլիէ օլունան Զարապլարը պուլուն-
տուղունտան, իւրգումու պուլունան
զաթլարըն մալիւմաթը օլմաթ իւզրէ,
իլան օլունուր:

ԲԻՐԱԼԳՕՏԱԼԱՐ ՎԷ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐ

Իսթանպուլտա վազը Պէյիլք-Եէնի-Խա-
նըն Եօգարուտաքի գարուսու սրապարնտա
միւճէտտէտէն ինչա օլունան, վէ Սաաթ.
ճը խանը թէմիլիէ գըլընան խանտա,
միւթէտիլ քիրա իլէ օտա վէ մաղազա
պուլունտուղունտան, Թալիպ օլան զաթ-
լարըն՝ Չուհաճի խան ճատտէսինտէ վա-
զը 10 վէ 28 վէ 44 նիւմէրօլար իլէ միւ-
րազգամ, Բուլեան վէ ձէզվէճեան վէ
Արապեան էֆէնտիլէրէ միւրաճապարը
իլան օլունուր:

8—28

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Ի պէտս

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆՕՏ

Աշխատասիրեալ

Ի Բ. Մ. ՊՕՁԱՃԵԱՆԷ

Գին 100 փաբա

Պարզ ընթերցարանէ մ'աւելի աժան

Ազգային Պատմութեան սոյն նոր դա-
սագիրքն թէ եւ անուամբ համառօտ,
այլ իւր մէջ կը բովանդակէ մեր ազգի
պատմութեան հին եւ ժամանակակից բո-
լոր դէպքերն, իրենց պատճառներով ու
հետեւանքներով բացատրուած, այնպէս
որ իւր նոր դասակարգութեամբ, ժամա-
նակագրութեամբ, դիւրահասկանալի ու
մաքուր լեզուաւ, եւստի աւելին է,
ցարք նմանը չ'տեսնուած դեղ պատ-
մութեամբ յարմարագոյն դասագիրքն է
մեր նախակրթարանաց համար:

Հրատարակիչն սոյն աշխատութիւնը
նուիրած է բարեյիշատակ Կիւլպէնկ Մ.
Սերովքէ էֆէնտի անմոռանելի անուան,
փափաքելով պատուել մեծանուն ազգա-
սէրին յիշատակը:

Կեդրոնատեղին է հեղինակին գրա-
տուըն, Չադմաքճըլար թիւ 88:

ԾԱՂԻԿ

ԱՐԳԻ ՀԱՅ ՄԻՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱԲԱՆՈՅ ՁԱԾԱՐԱՆԻԿ ԼԵԶՈՒԷ

Աշխատասիրեաց

Ե. Մ ՈՒՐԱՏԵԱՆ

Ի պէտս վարժարանաց

Այս դասագիրքը՝ որ մինչեւ ցարդ
8 դէ կը ծախուէր, ի խնդրոյ բազմաց՝
այսուհետեւ պիտի վաճառուի 6 դէ ի,
ամեն կարգի ուսանողաց դիւրամատ-
չելի ըլլալու համար:

Կեդրոնատեղին Չարդարեան գրա-
տուըն. կը գտնուի նաեւ ամեն Հայ
գրավաճառաց քով:

Մեծ քանակութեամբ գնողներու
կարեւոր զեղչ:

ԻԼԱՆ

Աճիլլէրի օն Եէտի սէնէտէն պէ-
րու թըրմօպա, Կէլիպօլու, վէ Գայ-
սերիլէ, վէ տէօրթ սէնէտէն պէրու
տախի Գիրաւսօն մահքէմիթ թիւճարէթ
րիեապէթիլտէ պուլունմուշ օլունու-
ղում հալտէ, մուալիսարէն իսէ, մահ-
քէմէյի մէզպուրըն լաղվ օլունտու-
ղունա պինաէն, տապա վէքեալթիլթ-
լէ իշթիղալ իտէճէք օլունուղուման,
կէրէք Տէրսատէթտէն վէ տէ կէրէք
թաշարալարտան հէր նէվ տապա զըմ-
նընտա անիլլէրիլէ կէօրիւշմէք իս-
թէնէնք զէվաթը քիրամըն իսթամ-
պօլտա Պիլիւք Եէնի-Խան թարաղ-
ճըլար Գալիւսու իթթիսալիլտէ միւ-
ճէտտէտէն ինչա օլունմուշ օլան Սա-
աթթը խանընտա 5 նիւմէրօլու եա-
զըխանէմի թէշիթիք բաղալթ պու-
նուրմալարընը ըէճա, վէ տէրիւհտէ
իտէճէք պուլունտուղում տալալար-
տան տօլաեք քէնտիլթիլիլէ Էզ հէր ճի-
հէթ մէմուլն իթմէկէ չալըչաճաղըմը
վատ իտէրիմ:

ՏԱՎՈՒՑ ԱՍՏՈՒՐԵԱՆ

Ի Լ Ա Ն

Յովհաննէս Ս. Պաղղճեան էֆէնտի եա-
զըխանէմի թէքարիլն Պիւլիւք Եէնի Խան-
տա, իւսթ գաթտա 78 նիւմէրօլու օտաեա
հաղ իտէրէք, քի մաթի իւս սապիգ հէր նէ-
վի օլունուր թահրիլիլէ վէ պիգաթ իճ.
այլ վէքեալթիլ տապալիլէ, վէ միւլմ-յ-
կէլիլէ, վէ բուլիթթի մուհաւէպէ վէ սա-
կիլէ իլէ իշթիղալ իթմէքտէ տիր:

Եիկիլիմի պէշ սէնէտէն միւթէճալիլ օլունուր
քի, պուլունմուշ օլունուր միւթէճալիլ մէլ-
մուրիլթթիլթէք, վէ խուսուսի իլլէրտէ
քէսպ իթմիլիլ թէճարիլիլ պտիտէ սէմէթիլ
օլարաթ, Թարաթթընա միւրաճապար իսթն առ-
հապը մէքալիլի, վէ խուսուսիլիլ, թիւմիլ
վէ իսթիլիլ տապա զըմընտալ թաշարտան
իշ իհալէ իտէն զէվաթը, սոհեալթիլ թա-
րիլլէր, վէ էմիլիլթիլ օլունուր քիւլպէնկ
իլէ խօշնուտ իթմէքտէ իտուկիլիլ պէճալիլ
տէրիլ: